

IN HET KORT

Mogelijke dreigingen van (her)opduikende ziekten bij herkauwers in Vlaanderen.

IN DE KIJKER

Opvallende bevindingen in het veld of vanuit de autopsiezaal van DGZ.

IN BEWEGING?

Trends in de programma's en belangrijke ziekten bij de herkauwers.

Nr.016

TWEEDE SEMESTER 2025

DGZ & MCC hebben oog voor herkauwers

Wat zijn de actualiteiten voor herkauwers in Vlaanderen, wat kwam er binnen in de autopsiezaal, hoe evolueren herkauwersziekten?

IN HET KORT

Blauwtong: In september 2025 werden de eerste gevallen van het blauwtongvirus type 8 (BTV8) vastgesteld in België. Net als BTV3 verspreidde dit serotype zich over quasi heel Europa. Daarnaast kreeg ook BTV4 dit vectorseizoen meer voet aan grond met uitbraken in onder meer Italië, Oostenrijk en Roemenië. Tot slot dook in september in Sardinië ook BTV5 op, waar het 142 uitbraken bij runderen, schapen en geiten veroorzaakte.

Brucella: In het najaar werd in het Franse departement Alpes-de-Haute-Provence de *Brucella suis*-bacterie geïsoleerd bij een schaap. Alle gevoelige rassen op het bedrijf werden tweemaal getest met een tussenpoos van drie maanden en alle tests waren negatief.

Bovine Virale Diarree (BVD): Midden december werd een uitbraak van BVD gedetecteerd op een West-Vlaams bedrijf als gevolg van import van buitenlandse runderen die tijdelijk besmet waren met BVD-virus. Als gevolg van de viruscirculatie gepaard met afweerdaling kampte het bedrijf met allerlei "vage problemen" (fertiliteitsproblemen en verwerpingen, uierontstekingen, (kalver)sterfte, diarree en pneumonie, ...)

Salmonella: In de tweede helft van 2025 zagen we in onze autopsiezaal een hoog aantal bevestigde gevallen van salmonellose. Het merendeel van de *Salmonella*-infecties werd veroorzaakt door *Salmonella* Typhimurium, gevolgd door *Salmonella* Dublin.

Streptococcus agalactiae: Tankmelkonderzoek via PCR toonde aan dat de 5%-grens voor *Streptococcus agalactiae* al voor het derde jaar op rij werd overschreden.

IN DE KIJKER

Lumpy skin disease opnieuw in Europa: waarom waakzaamheid nodig blijft

Lumpy skin disease (LSD), ook wel besmettelijke nodulaire dermatose genoemd, is een besmettelijke virale ziekte bij runderen, veroorzaakt door een Capripoxvirus. Het virus wordt voornamelijk overgedragen via stekende insecten zoals vliegen, muggen en teken. Daarnaast zijn ook besmetting via speeksel of rechtstreeks contact beschreven.

Kenmerkende symptomen zijn onder andere hoge koorts, vermageren, een daling in melk-

Veescoop? DGZ ondersteunt, ook in opdracht van het FAVV, veehouders en dierenartsen bij de bestrijding, monitoring en preventie van dierziekten.

Deze editie rapporteert over de laatste 6 maanden van 2025.

>> ZIE VOLGENDE PAGINA

productie, vergrote lymfeklieren en pijnlijke huidknobbels. Deze letsels kunnen ernstig zijn en leiden tot grote economische verliezen voor rundveehouders. LSD is niet zoönotisch en vormt dus geen risico voor de humane gezondheid.

De ziekte kwam sinds 2019 niet meer voor in de Europese Unie nadat ze in Zuidoost-Europa werd uitgeroeid door middel van vaccinatie. Sinds juni 2025 zijn er echter opnieuw uitbraken gemeld op Sardinië, op het Italiaanse vasteland, en iets later ook in Frankrijk en Spanje.

Omdat LSD is ingedeeld als een categorie A-ziekte volgens de Europese Animal Health Law, zijn bij detectie strenge controle- en beheersmaatregelen vereist. Deze omvatten onder andere het instellen van risico- en bewakingszones, het ruimen van besmette dieren en het inzetten van vaccinatie. In België heeft de bevoegde minister besloten om een nationale vaccinreserve aan te leggen, zodat snel kan worden gereageerd indien de ziekte verder oprukt naar onze grenzen of in ons land wordt vastgesteld.

De typische nodules zijn vooral zichtbaar op de kop, ledematen, nek en uier. Ze verhardten, drogen uit en vielen na enkele weken af. Nodules kunnen echter ook veroorzaakt worden door andere ziekten. © Md Babul Hosen/iStock/Getty Images

Risico op introductie van LSD via import

Hoewel België momenteel vrij is van lumpy skin disease, vormt de import van levende runderen uit de getroffen regio's een reëel risico op introductie van het virus in ons land. Vermijd daarom import van dieren uit de landen waar recent uitbraken zijn gemeld (Spanje, Frankrijk, Italië) en wees extra waakzaam. Vertonen runderen verdachte symptomen, zoals koorts of huidknobbels, contacteer dan onmiddellijk je bedrijfsdierenarts. Snelle melding en detectie zijn cruciaal om verdere verspreiding van LSD in ons land te voorkomen.

IN BEWEGING?

Programma / Ziekte	Meting	2024 (jul-dec)	2025 (jan-jun)	2025 (jul-dec)	Trend
BVD	% vrije bedrijven	99,4% *	99,4% *	99,5% *	-
	% IPI's geboren	0,024%	0,005%	0,0007%	↓
	aantal geïnfecteerde bedrijven	11	6	2	↓
IBR	% vrije bedrijven	99,6%*	99,8%*	99,75%*	-
	verlies vrij statuut	13	33	27	↓
ParaTBC	deelnamengraad	95,2%*	95,2%*	95,1%*	-
	niveau A	93,3%	-**	87%**	↓
Neospora (serum)	antistoffen positief	7,6%	8,8%	7,6%	↓
Salmonella (serum)	antistoffen positief	6,7%	3,9%	4,8%	-
Ostertagia (melk)	antistoffen positief	27,8%	10,9%	15%	↓
Seizoensgebonden programma's/ziektes					
Abortusprotocol	aantal foetussen	1.956	1.412	1.209	↓
Griepbarometer	aantal inzendingen	443	480	719	↑
Leverbot	antistoffen + tankmelk	7,5%	14,9%	13%	↑
Autopsie	aantal runderen	649	482	577	↓
Celgetal	gemiddeld celgetal/ml	206.308	182.718	189.195	↓

- : Situatie stabiel

nvt: niet van toepassing

* : Situatie op respectievelijk 31 december 2024, 30 juni en 31 december 2025

** : Paratbc niveaus zijn pas op het einde van het werkjaar gekend

Cijfers gebaseerd op beschikbare gegevens op 12/02/2026.